

LIST OTWARTY DO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI RP

Warszawa, Biblioteka Narodowa, 10 marca 2012 r.

Szanowny Panie Ministrze!

Tłumacze przysięgli, niezrzeszeni i zrzeszeni w trzech organizacjach zawodowych: Polskim Towarzystwie Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Stowarzyszeniu Tłumaczy Polskich i Bałtyckim Stowarzyszeniu Tłumaczy, oraz uczestnicy Krajowego Forum Tłumaczy Przysięgłych, które odbyło się w Bibliotece Narodowej w Warszawie w dniu 10 marca 2012 roku, uznali obecny status prawny tłumaczy przysięgłych za dalece niezadowolający i apelują do Pana Ministra o podjęcie niezwłocznie zdecydowanych kroków, aby ten status poprawić.

W świetle wyjaśnień udzielonych ostatnio w piśmie do Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy z 12 stycznia 2012 roku przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Pana Michała Królikowskiego, nie można niestety znaleźć przekonującego uzasadnienia co do rzekomej niemożności zapewnienia środków w budżecie państwa na podwyższenie wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych przez ostatnie siedem lat.

Mówiąc bowiem o założeniach projektu Budżetu Państwa na rok 2012 oraz o ustawie o finansach publicznych z 2009 r., Autor cytuje obowiązującą regułę wydatkową, która głosi, iż „kwota wydatków budżetu państwa na zadania publiczne nie może być większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim POWIĘKSZONA w stopniu odpowiadającym prognozie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy”. Wystarczyłoby więc w 2004 roku zaplanować wydatki na coroczną podwyżkę wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych o ten wskaźnik, żeby nawet w warunkach ścisłej dyscypliny finansowej tłumacze przysięgli mogli takie podwyżki regularnie otrzymywać.

Na takiej właśnie zasadzie kwota bazowa stanowiąca podstawę wynagrodzenia wielu grup zawodowych była indeksowana do roku 2009 włącznie, co niestety nie miało miejsca w odniesieniu do tłumaczy przysięgłych w latach 2005-2009. Regularnie indeksowane były wynagrodzenia większości grup zawodowych państwowej sfery budżetowej, a w tym (cytujemy) – „kuratorów sądowych, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacyjnego, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego RP, funkcjonariuszy Służby Celnej oraz członków służby zagranicznej niebędących członkami korpusu służby cywilnej”. W tym świetle indeksacja wynagrodzeń wybranych grup zawodowych - z pominięciem tłumaczy przysięgłych jest dla nas niezrozumiała i demotywująca. Nie powinien więc dziwić fakt, że tłumacze przysięgli masowo uchylają się od współpracy z organami wymiaru sprawiedliwości.

Zamrożenie ww. kwoty bazowej dopiero w 2010 roku, oznacza, że w latach 2005-2009 nie było przeszkód do podwyższenia wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, chociaż tego nie uczyniono. „Zamrożenie” zasady corocznej rewaloryzacji wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych w 2005 roku świadczy więc o ich nieporównywalnie gorszej sytuacji, ponieważ do chwili obecnej realna wartość ich wynagrodzenia spadła o połowę.

Nie przekonuje również argument, że „kwestie związane z poziomem środków na wzrost wynagrodzeń dostępnych w budżecie państwa pozostają poza kontrolą Ministra Sprawiedliwości”, ponieważ poziom tych środków nie oznacza ich rozdziału między poszczególne grupy zawodowe, którego nie może dokonywać żaden inny minister.

Natomiast najwyższe oburzenie wzbudza wśród tłumaczy przysięgłych niestosowanie się do obowiązującego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego przez niektóre sądy i prokuratury, które proponują tłumaczom negocjowanie stawek w dół, oraz ogłaszanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach zamówień publicznych przetargów, których jedynym kryterium jest najniższa cena. Wydaje się więc, że przepisy Ministra Sprawiedliwości nie obowiązują nawet pracowników Ministerstwa, którzy zresztą nie odpowiedzieli na naszą prośbę o wyjaśnienie takiego działania.

Ponadto, zwracając się do swojego ustawowego zwierzchnika, tłumacze przysięgli nie proszą o wyliczenie powodów, które mają uzasadnić totalną niemoc Ministra Sprawiedliwości. Oczekują natomiast podjęcia natychmiastowych działań, które spowodują istotną poprawę ich sytuacji, żeby ostatecznie nie zniechęcić ich do współpracy z organami wymiaru sprawiedliwości, co w przeddzień wydarzeń zaplanowanych w ramach turnieju EURO 2012 może przynieść Polsce wymierne straty. Brak adekwatnych wynagrodzeń dla tłumaczy przysięgłych

oznacza także ignorowanie przez Polskę intencji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym.

Z rozgoryczeniem odnotowując nieobecność zaproszonego przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości oraz nagminne uchylanie się przez Ministerstwo od nawiązania dialogu z tłumaczami, uczestnicy Krajowego Forum Tłumaczy Przysięgłych apelują do Pana Ministra o poważne potraktowanie ich postulatów, których lista została spisana na dalszych stronach tego pisma i wzywają do podjęcia natychmiastowych działań. Tłumacze dotychczas wypełniają swoje zadania wobec organów wymiaru sprawiedliwości sumiennie. Oczekujemy, że Ministerstwo także wywiąże się ze swoich zadań i obowiązków wobec tłumaczy przysięgłych.

Organizatorzy Forum – wymienione na wstępie trzy organizacje zrzeszające tłumaczy przysięgłych – oczekują również, że otrzymają na piśmie szczegółowe odpowiedzi na wszystkie postulaty oraz propozycje konkretnych działań podjętych przez Pana Ministra w kierunku poprawy statusu tłumaczy przysięgłych w naszym kraju. W przypadku dalszego braku reakcji i działania ze strony Ministerstwa, podejmiemy wszelkie możliwe kroki, aby zrealizować nasze postulaty.

POSTULATY UCZESTNIKÓW KRAJOWEGO FORUM TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH 2012

SUGEROWANE USTALENIA W PRAKTYCE SĄDÓW I PROKURATUR PODCZAS TURNIEJU EURO 2012 W RAMACH OBECNEGO PRAWA

Stosować stawki za tłumaczenie w postępowaniu przyspieszonym wszędzie gdzie to możliwe zgodnie z prawem
Stosować § 3 RMS (rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego z 24 stycznia 2005 r.) nt. terminologii i frazeologii również do tłumaczenia ustnego dialektu i żargonu

Stosować stawkę za gotowość zawsze w wymiarze całodobowym (240 zł)

Ograniczać rygor natychmiastowej wykonalności w nakazach gotowości wyłącznie w uzgodnieniu z TP

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP do innego miasta

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP w obrębie miasta

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP z zagranicy

Stosować ściśle określone zasady zwrotu kosztów dojazdu TP własnym samochodem

Umożliwić tłumaczom przerwy w pracy oraz nie przekraczać zatrudnienia TP ponad 8 godzin dziennie

Zapewnić godziwe warunki pracy TP, przewidując z uprzedzeniem utrudnienia

Zapewnić specjalną ochronę bezpieczeństwa osobistego TP

Zapewnić transport TP w godzinach nocnych

Zapewnić dostęp TP do wody pitnej podczas pracy

Zapewnić terminową wypłatę wynagrodzenia

SUGEROWANE ZALECENIA WYDZIAŁU TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI W RAMACH OBECNEGO PRAWA DO UMIESZCZENIA NA STRONIE MS

Ogłosić szczegółowe zalecenia Wydziału Tłumaczy Przysięgłych na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości

Zalecić stosowanie Kodeksu tłumacza przysięgłego opracowanego wspólnie z Ministerstwem Sprawiedliwości

Wyjaśnić sposób obliczania stawki za tłumaczenie ustne, odnosząc ją zawsze do stawki za tłumaczenie na język obcy

Wyjaśnić prawidłowe stosowanie stawki za stawiennictwo i niewykorzystanie TP – 100% stawki za godzinę tłumaczenia ustnego

Wyjaśnić brak obowiązku wykonania dodatkowych egzemplarzy tłumaczenia na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości

Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP do innego miasta

Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP w obrębie miasta (w tym opłata za parking)

Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP z zagranicy

Wskazać jednoznacznie przepisy nt. zwrotu kosztów dojazdu TP własnym samochodem
Ogłosić nielegalność negocjacji stawek TP przez sądy i prokuratury poniżej wysokości ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości
Ogłosić nielegalność negocjacji stawek TP w ramach zamówień publicznych poniżej wysokości ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości
Ogłosić nielegalność niewypłacania wynagrodzenia TP w terminie
Zalecić kontakt telefoniczny organów wymiaru sprawiedliwości przed zleceniem TP tłumaczenia
Opracować i ogłosić ujednolicone szczegółowe zasady przeprowadzania kontroli TP przez wojewodów

POSTULATY NT. ZMIAN W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI WS. WYNAGRODZENIA ZA CZYNNOSCI TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO Z 2005 R.

Ograniczyć stosowanie RMS ws. wynagrodzenia do stron postępowania ws. karnych
Podwyższyć stawki wynagrodzenia TP w stosunku do 2005 r. o 100%
Zrównać stawki za tłumaczenie na polski z tłumaczeniem na obcy
Wprowadzić zasadę sumowania procentowych dodatków do stawek
Przywrócić stawkę za dodatkowe egzemplarze tłumaczenia
Objęcie 25% dodatkiem z § 3 RMS za utrudnienia również tłumaczenie ustne
Rozszerzyć § 3 RMS nt. 25% dodatku za utrudnienia o dialekt, żargon, stare alfabety i tłumaczenie z nagrania (dodatek 25%-100%)
Wyraźnie sformułować w § 6 ust. 1 RMS zasadę liczenia tłumaczenia ustnego zawsze wg stawki za tłumaczenie na język obcy
Ustalić stawkę „ekspresu” za tłumaczenie pisemne w ciągu 24 godzin (niekoniecznie w dniu zlecenia) i odpowiednio przez x dni o objętości nie większej niż 5 stron na dzień
Ustalić stawki jak w trybie przyspieszonym za tłumaczenie ustne wykonane na wezwanie organu w dniu zlecenia
Ustalić stawki jak w trybie przyspieszonym za tłumaczenie ustne w dni ustawowo wolne od pracy i w godzinach nocnych
Ustalić 300% stawki za stawiennictwo w razie niewykorzystania TP
Ustalić stawki za badanie akt sprawy w ramach przygotowania TP do tłumaczenia ustnego
Ustalić stawkę za czas stracony na podróż
Ustalić diety za zlecenia cało- i wielodniowe

POSTULATY NT. NOWELIZACJI USTAWY O ZAWODZIE TP

Utworzyć samorząd zawodowy tłumaczy przysięgłych osób zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 Konstytucji RP zgodnie z od dawna wysuwanymi postulatami środowiska TP
Przywrócić doroczną indeksację stawek wynagrodzenia za czynności TP - art. 16 ust.2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego
Dodać w ustawie o zawodzie TP art. 16' nt. zwrotu kosztów podróży, diet i zakwaterowania TP, tj. przepis popierany przez MS w ostatnim projekcie (bezsuktecznej) nowelizacji uztp
Znieść obowiązek stwierdzania postaci tłumaczonego tekstu (oryginału lub odpisu) – art. 18 ust. 2 uztp, co nie powinno należeć do obowiązków tłumacza
Zapewnić możliwość zawieszenia działalności TP na własny wniosek – art. 11 uztp
Ustanowić obowiązek podawania pełnych danych kontaktowych TP na liście MS – art. 8 pkt 5 uztp
Zwiększyć liczbę tłumaczy przysięgłych w składzie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do 6 – art. 3 ust. 3.

**Uczestnicy Krajowego Forum
Tłumaczy Przysięgłych**
(lista podpisów w załączeniu)

Do wiadomości:

Prezes Rady Ministrów, Rzecznik Praw Obywatelskich,
Minister Finansów RP, Minister Spraw Wewnętrznych.